

N:o 34.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 Maj 1878.
— — — — Andra Kammaren den 20 — —

*Riksdagens underdåniga skrifvelse angående regleringen af utgifterna
under riksstatens femte hufvudtitel.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 8 och memorial N:o 57.)

S. A. K.

Beträffande de i afseende å femte hufvudtiteln, eller anslagen för *sjöförsvaret*, vid innevarande riksmöte i fråga komna förändringar får Riksdagen här nedan afgifva yttrande.

Departementschefen.

1:o. På det den till Chefen för Sjöförsvars-departementet för närvarande upplättna boställsvåning i kronans hus å Skeppsholmen måtte kunna användas för stationstjenstens behof, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att hyresersättning af 2,000 kronor måtte för bemälda departementschef anvisas; och har, med bifall till förevarande nådiga framställning, anslaget till departementschefen blifvit med 2,000 kronor förhöjdt.

Kansli- och kommando-expeditionerna.

2:o. Härvid har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen, jemte godkännande af den i statsrådsprotokollet intagna *stat för departementets Bih. till Riksd. Prot. 1878. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band 6 Häft.*

kansli- och kommandoexpeditioner, med de vilkor för åtnjutande af deri uppförda aflöningsförmåner, som i nådiga beslutet angående reglering af löneförhållandena inom statsdepartementens expeditioner den 7 December 1877 funnos bestämda, måtte med 7,000 kronor förhöja det nu för berörda expeditioner utgående anslag å ordinarie stat, 19,800 kronor; hvaremot särskildt anslag å extra stat, hvilket för närvarande utginge med 2,200 kronor, icke vidare komme att blifva erforderligt.

Den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna staten lyder sålunda:

	Lön.		Tjenstgöringspenningar.		Summa.	
	Kronor.	—	Kronor.	—	Kronor.	—
<i>Kansli-expeditionen:</i>						
1 Expeditionschef arfvode	—	—	—	—	7,500	—
1 Kanslisekreterare	2,800	—	1,200	—	4,000	—
1 Dito	2,800	—	1,200	—	4,000	—
Arfvode till en af dem för handläggande af en del sådana göromål, som i andra statsdepartements expeditioner tillhöra byråchef	—	—	—	—	1,000	—
1 Registrator, med skyldighet att biträda vid öfriga göromål i kansli-expeditionen	2,800	—	1,200	—	4,000	—
Till amanuenser, skrifbiträden och extra vaktmästare	—	—	—	—	4,100	—
1 Vaktmästare	800	—	300	—	1,100	—
<i>Kommando-expeditionen:</i>						
1 Chef } uppbära aflöning å an- Adjutanter } nan stat	—	—	—	—	—	—
1 Vaktmästare, med skyldighet att jemväl upppassa i Chefens för flottans militärpersonal expedition	800	—	300	—	1,100	—
Summa kronor	—	—	—	—	26,800	—

Efter 5 års tjenstgöring kan lönen höjas med 500 kronor och efter ytterligare 5 år med 500 kronor.

Efter 5 års tjenstgöring kan lönen höjas med 500 kronor och efter ytterligare 5 år med 500 kronor.

och skulle de ålderstillägg, som på grund af denna stat kunde komma att utgå, bestridas af det å hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till ålders-tillägg.

Beträffande den i den nya staten upptagna personal, likasom i fråga om det för den ene kanslisekreteraren afsedda arfvode samt beräkningen af de till amanuenser, vikariatsarfvoden m. m. erforderliga medel, har Riksdagen icke haft något att erinra; men, då vid bestämmandet af aflöningen för Justitie-departementets expedition Riksdagen i viss mån afvikit från de af Eders Kongl. Maj:t antagna allmänna grunder för aflöningarne inom statsdepartementens kansliexpeditioner och vilkoren för dessa aflöningars åtnjutande, i det Riksdagen beslutat, dels att utaf expeditionschefens arfvode 2,500 kronor skulle anses motsvara tjänstgöringspenningar, samt att utaf aflöningen för kanslisekreterare och registrator 2,500 kronor skulle utgöra lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, dels ock att rätten till åtnjutande af semester skulle vara beroende deraf, att sådant kunde ske utan hinder för göromålens behöriga gång, har äfven förevarande aflöningsstat synts böra i öfverensstämmelse dermed ändras.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning har alltså blifvit på det sätt af Riksdagen bifallen, att för tillämpning af härhos (Bil. Litt. A.) bilagda stat för Sjöförsvars-departementets kansli- och kommando-expeditioner med de vilkor m. m. för åtnjutande af deri upptagna löneförmåner, som i fråga om Justitiedepartementets expedition blifvit af Riksdagen godkända, Riksdagen i det för förstberörda expeditioner uppförda anslag beviljat förhöjning med 7,000 kronor, eller från 19,800 kronor till 26,800 kronor.

Aflöning för flottans corpser och stater.

3:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, har Riksdagen medgifvit, att utöfver de afgifter för vakanta rusthållsnummer i Blekinge län och södra Möre härad af Kalmar län, hvilka enligt 1876 års Riksdags beslut anvisats till *genomförande af löneregleringen* för flottan, jemväl öfriga efter ingången af år 1879 inflytande dylika afgifter må för löneregleringens behof under sist nämnda år få användas; och har Riksdagen i öfrigt för löneregleringens genomförande under år 1879 å extra stat för samma år anvisat ett anslag af 50,000 kronor, att i mån af behof användas.

4:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att, på det Eders Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att i den ordning, som kunde finnas lämplig, *öka antalet officerare* vid Kongl. flottan med 4 underlöjtnanter, 27 löjtnanter 17 kaptener, 10 kommandörkaptener och 2 kommandörer, de under anslaget till aflöning för flottans corpser och stater inbegripna medel till reserv- och indragningsstaterna måtte, i den mån dessa medel blefve tillgängliga, få användas till aflöning åt nämnda antal officerare.

Vid behandling af denna nådiga framställning hafva Riksdagens Kamrar stannat i olika beslut af den beskaffenhet, att, jemlikt 63 § Riksdagsordningen, frågan i följd deraf för denna Riksdag förfallit.

5:o. Eders Kongl. Maj:t, som under riksstatens Fjerde hufvudtitel gjort framställning om upprättandet af en för armén och flottan gemensam artilleribrå, deri 3 eller 4 officerare af sistnämnda vapen skulle tjenstgöra, har föreslagit, att de inqvarteringsbidrag, som, i händelse berörda framställning blefve af Riksdagen godkänd, skulle tillkomma de i nämnda brå tjenstgörande officerare af flottan, måtte, i likhet med inqvarteringsbidragen till de för tjenstgöring å stationerna inkallade officerare, få utgå af anslaget till aflöning för flottans corper och stater; men, då medel till upprättande af berörda artilleribrå icke blifvit af Riksdagen beviljade, har alltså frågan om anvisande af tillgång till inqvarteringsbidrag åt förbemålde officerare förfallit.

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna.

6:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, har det till lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna uppförda penningeanslag blifvit upptaget till enahanda belopp, hvartill inkomsten af titeln "fyr- och båkmedel" beräknats, eller 1,200,000 kronor, och följaktligen anslaget med inberäkning af deri ingående ränta utförts med 1,200,460 kronor, eller 200,000 kronor *högre* belopp än det i nu gällande riksstat upptagna; hvarjemte riksdagen medgifvit, att de å inkomsttiteln "fyr- och båkmedel" uppkommande *öfverskott* få användas för de med berörda anslag afsedda ändamål.

7:o. *Öfriga* under denna hufvudtitel uppförda *ordinarie* anslag, deri förändring icke i fråga kommit, äro upptagna till enahanda belopp, som vid nästlidet års riksdag bestämdes.

Med afseende å de för sjöförsvaret erforderliga tillfälliga eller *extra* anslag hafva följande anvisningar i fråga kommit.

8:o. Enär i fråga om anskaffning af fartyg för flottan, det under alla förhållanden måste vara i främsta rummet angeläget att med ny ersätta sådan otjenstbar blifven materiel, som icke kunde undvaras, och den såsom öfningsfartyg nu begagnade korvetten Gefle, som när den blefve utdömd

oundgängligen måste, på det personalen måtte kunna hållas vid tjenstbarhet, ersättas med en annan, icke, enligt hvad vederbörande upplyst, vore fortfarande att för ändamålet påräkna längre än någon kortare tid, så har Eders Kongl. Maj:t nu för nämnda fartygs ersättande med ett fullt tidsenligt, tillika för öfvande af flottans personal lämpligt fartyg, af Riksdagen begärt ett extra anslag till *fartygsmateriel*, motsvarande hvad ett dylikt fartyg beräknats kosta, eller 2,100,000 kronor, deraf dock, i betraktande af den tid, som erfordrades för utförandet af en dylik fartygsbyggnad å flottans varf, endast 500,000 kronor behöfde för år 1879 utgå.

Då den nu varande ekonomiska ställningen, hvilken gör det mer än sannolikt, att statsinkomsterna för den närmaste framtiden komma att nedgå, med nödvändighet manar till inskränkning i utgifterna, samt i förevarande fall — der fråga endast är om påbörjande af ett byggnadsföretag, hvilket, i händelse vid en kommande riksdag tillgångarne blifva mera rikliga, då kan, till arbetets fortskyndande, med vida större anslag än det nu för år 1879 äskade tillgodoses — ett uppskof ej bör kunna medföra någon synnerlig olägenhet, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.

9:o. Deremot har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, på extra stat för år 1879 anvisat:

till *artillerimateriel* 900,000 kronor;

för *minväsendet* 247,000 kronor;

till *spårvägar å flottans varf i Karlskrona* 53,000 kronor;

till *spårvägar å flottans varf i Stockholm* 23,000 kronor;

till upprättande af *optiska telegrafstationer i Stockholms skärgård* 20,911 kronor 68 öre;

till anskaffning af ett *fartyg för sjökarteverket* 40,000 kronor;

till *ersättning* för ett från utlandet anskaffadt parti *krut* 148,088 kronor 32 öre, och

utaf det till *nybyggnad för skeppsgosseinrättningen i Karlskrona* beviljade anslag ett belopp af 162,000 kronor.

10:o. Uti en särskild, den 18 Januari innevarande år till Riksdagen aflåten nådig proposition är anfördt, att under loppet af mer än tjugu år af svenska vetenskapsmän ledda och på svensk bekostnad utrustade *forskningsresor till de norra polartrakterna* i nästan oafbruten följd fortgått, och rika skördar af naturvetenskapliga samlingar genom dem blifvit till fäderneslandet hembragta. De sålunda vunna framgångar och särskildt det genom de två senaste expeditionernas lyckliga framträngande till mynningen af floderna Obi och Jenissej öppnade nya forskningsfält hade manat en af deltagarne i de flesta af berörda resor, Intendenten vid Naturhistoriska Riksmuseum, Professoren *A. E. Nordenskiöld*, att söka åstadkomma en så fullständigt som

möjligt utrustad expedition, hvilken skulle hafva till uppgift att i geografiskt, hydrografiskt och naturhistoriskt hänseende undersöka Norra Ishafvet öster om Jenissejs mynning samt om möjligt framtränga till Berings sund, derifrån kringsegla Asien och genom Suez-kanalen återvända till Sverige. Då emellertid en expedition med detta syfte vore förenad med så många omkostnader, att de till Professoren Nordenskiölds förfogande ställda medel ej tillåte anskaffandet af ett fullt ändamålsenligt fartyg med erforderlig utrustning och bemanning äfvensom af tillräckliga vetenskapliga krafter och hjälpmedel, så vida icke expeditionen erhöle understöd, likartadt med det, som kommit åtskilliga föregående arktiska forskningsresor till del, så hade Professoren Nordenskiöld i underdånighet anhållit, att i frågavarande expedition måtte från det allmännas sida komma i åtnjutande af vissa uppgifna förmåner; och då densamma syntes förtjent af understöd från det allmännas sida, har Eders Kongl. Maj:t, som medgifvit, att det befäl, underbefäl och manskap af flottan, hvilket kunde komma att i expeditionen deltaga, måtte under tiden åtnjuta enahanda förmåner, som under kommendering af flottans fartyg, föreslagit Riksdagen,

dels att, till godtgörande af kostnaderna för det för expeditionen afsedda ångfartygs försättande i sjödugligt skick å flottans varf i Karlskrona, å extra stat för år 1879 anvisa ett belopp af 25,000 kronor;

dels ock att Riksdagen ville för sin del medgifva, att den proviant och den utredning i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kunde finna skäligt låta expeditionen från flottans förråd utbekomma, måtte först efter fartygets återkomst, i enlighet med då upprättad liqid, af Professoren Nordenskiöld ersättas.

Utaf det omförmälda nådiga proposition bilagda statsrådsprotokoll inhemtas, hurusom Eders Kongl. Maj:t tillåtit, att ej mindre den officer, än ock det underbefäl och manskap till högst 18 man af Kongl. flottan, som kunde förklara sig villiga deltaga uti ifrågavarande expedition och dertill erhöle tillstånd, måtte, under förutsättning att fartyget fördes af officer eller underofficer tillhörande Kongl. flottan, för hela tiden för deras deltagande i expeditionen, dock icke öfver tjugufyra månader, räkna sig till godo enahanda förmåner, såsom lön, sjöaflöning, diet- och uppmuntringspenningar, beklädnad och portion, som om de vore kommenderade å flottans fartyg, jemte den förhöjning i sjöaflöningen för hvarje dag expeditionen uppehöle sig norr om norra polcirkeln, som för sjökommendering i Östersjön och Nordsjön under vintermånaderna vore i reglementet för flottan bestämd; med förklarande derjemte, att ifrågavarande förmåner finge utgå af de anslag, af hvilka kostnaderna i berörda afseenden bestriddes under kommendering å flottans fartyg; dock att det ålåge Professoren Nordenskiöld att i god tid före expeditionens afgang från norsk hamn styrka med intyg, dels från befäl-

hafvaren å fartyget, att detsamma vore försedt med proviant för de i expeditionen deltagande, beräknadt för en tid af två år, och med tjenlig beklädnad för flottans underbefäl och manskap, dels ock från den expeditionen åtföljande läkaren, att erforderliga medicinalier funnes för samma tid å fartyget att tillgå.

Sedermera har inom Riksdagen väckts förslag derom, att Riksdagen måtte dels anvisa aflöning åt den expeditionen åtföljande läkare dels ock medgifva, att den proviant och den utredning i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kunde finna skäligt låta expeditionen på samma sätt, som för 1868 och 1872—1873 årens expeditioner, af Eders Kongl. Maj:ts flotta utbekomma, måtte emot redovisningsskyldighet, men utan förbindelse att ersätta hvad som för expeditionen åtgått, till Professoren Nordenskiöld utlemnas; varande dervid upplyst, att enligt uppgjorda beräkningar öfver de medel, som stodo till expeditionens förfogande, den föreslagna förhöjningen i anslag och förmåner vore erforderlig för att expeditionen skulle kunna komma till stånd, utan att något, som för dess betryggande vore behöfligt, blefve försummadt, eller Professoren Nordenskiöld nödgades åtaga sig förpligtelser, hvilka han ej med trygghet kunde veta sig i stånd att uppfylla.

Enligt meddelad approximativ beräkning äro kostnaderna för ifrågasvarande expedition, utöfver det bidrag, som enligt Eders Kongl. Maj:ts proposition skulle från statens sida komma Professoren Nordenskiöld till del — och hvilka kostnader skulle drabba de trenne personer, som åtagit sig att till expeditionens utrustande bidraga — beräknade till 180,000 kronor, dervid antagits, att det för 150,000 kronor inköpta ångfartyget skulle vid expeditionens återkomst kunna betinga ett pris af 100,000 kronor.

På sätt i statsrådsprotokollet jemväl är framhållet, öfverträffar den nu ifrågasatta expeditionen alltså sina föregångare ej endast i afseende å företagets storhet och den vetenskapliga vinst, den kan förväntas medföra, utan äfven i fråga om beloppet af de utaf enskilde lemnade bidrag för dess utförande; och den uppfattning, som förut i dylika frågor gjort sig gällande och hvilken i företag af beskaffenhet, som det förevarande, sett en angelägenhet af nationel betydelse, har äfven nu synts böra föranleda bifall till såväl Eders Kongl. Maj:ts som förr berörda inom Riksdagen framställda förslag.

Riksdagen har alltså, dels till godtgörande af kostnaderna för det för ifrågasvarande expedition afsedda ångfartygs försättande i sjödugligt skick å flottans varf i Karlskrona, å extra stat för år 1879 anvisat ett belopp af 25,000 kronor; dels ock för bestridande af aflöning åt den expeditionen åtföljande läkare anvisat för år 1879 ett extra anslag af 7,000 kronor, att utgå efter beräkning af 3,500 kronor för år utaf den tid, expeditionen kommer att upptaga; och har Riksdagen för sin del medgifvit att den proviant och den utredning i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt att, i

likhet med hvad som kommit 1868 och 1872—1873 årens arktiska expeditioner till del, låta expeditionen från flottans förråd utbekomma, må emot redovisningsskyldighet, men utan förbindelse att ersätta hvad som för expeditionen åtgått, till Professoren Nordenskiöld utlemnas; dock att kostnaden för de särskilda förmåner, som härigenom expeditionen beredas, i intet fall må, utöfver hvad som på den flottan tillhörande personal belöper, öfverstiga 10,000 kronor.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 20 Maj 1878.

Bil. Litt. A.

Stat för Sjöförsvars-departementets Kansli- och Kommandoexpeditioner.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Kansliexpeditionen.				
1 expeditiöschef, arfvode	—	—	7,500	} Af detta arfvode anses 2,500 kronor motsvara tjänstgöringspenningar.
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	
1 d:o	2,500	1,500	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 registrator, med skyldighet att biträda vid öfriga göromål i kansliexpeditionen	2,500	1,500	4,000	
Arfvode till en af kanslisekreterarne för handläggande af en del sådana göromål, som i andra statsdepartementens expeditioner tillhöra byråchef	—	—	1,000	
Till amanuenser, skrifbiträden och extra vaktmästare	—	—	4,100	
1 vaktmästare	800*	300	1,100	
Kommandoexpeditionen.				
1 chef } uppbära aföning & adjutanter } annan stat.				
1 vaktmästare, med skyldighet att jemväl uppåssa i chefens för flottans militärpersonal expedition	800*	300	1,100	
Summa	—	—	26,800	

* Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Bil. Litt. B.

Ordinarie anslag under riksstatens Femte hufvudtitel.

	Pennyngar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor. <i>Förslagsanslag.</i>		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Sjöförsvars-departementet.						
<i>Departementet och Öfverstyrelsen.</i>						
Departementschefen	15,000:	—				
<i>Tillkommer:</i> Hyresersättning	2,000:	—	17,000	—	17,000	—
Departementets kansli- och kommandoexpeditioner	19,800:	—				
<i>Tillkommer:</i> För tillämpning af ny stat	7,000:	—	26,800	—	26,800	—
Marinförvaltningen			38,600	—	38,600	—
	Sg:r		82,400	—	82,400	—
<i>Flottans personal.</i>						
Aflöning för flottans corps och stater	1,201,484	—	—	—	1,201,484	—
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	25,000	—	—	—	25,000	—
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-corpserna, <i>förslagsanslag</i> , högst	282,000	—	—	—	282,000	—
Natura-underhåll, <i>förslagsanslag</i>	452,450	—	—	—	452,450	—
Båtsmansindelningen	—	—	81,053	98	81,053	98
Tillskott i de till båtsmansindelningen i Blekinge län anslagna räntor, <i>förslagsanslag</i>	24,000	—	—	—	24,000	—
	Sg:r		1,984,934	—	81,053	98
					2,065,987	98
<i>Flottans materiel.</i>						
Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	1,078,800	—	—	—	1,078,800	—
<i>Diverse anslag.</i>						
Flottans öfningar, <i>reservationsanslag</i>	550,000	—	—	—	550,000	—
Transport	3,696,134	—	81,053	98	3,777,187	98

	Pennygar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor. <i>Förslagsanslag.</i>		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	3,696,134	—	81,053	98	3,777,187	98
Undervisningsverken:						
Sjökrigsskolan	31,040	—				
Skeppsgosseskolan	8,780	—				
För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	39,820	—	—	—	39,820	—
Till stipendier åt sjöofficerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering utrikes	60,000	—	—	—	60,000	—
Durchmarschkostnader, <i>reservationsanslag</i>	15,000	—	—	—	15,000	—
För sjukvård	30,000	—	—	—	30,000	—
För diverse behof	39,000	—	—	—	39,000	—
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	19,175	—	—	—	19,175	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. <i>förslagsanslag</i>	15,000	—	—	—	15,000	—
Extra utgifter	35,607	2	—	—	35,607	2
	12,500	—	—	—	12,500	—
Sgr	816,102	2	—	—	816,102	2
<i>Handeln.</i>						
Lots- och fyrinrättningen med lifräddnings- anstalterna, <i>reservationsanslag</i>	1,000,000	—				
<i>Tillkommer:</i> Förhöjning i penningeanslaget till samma belopp hvartill inkomstiteln "Fyr- och båkmedel" blifvit beräknad	200,000	—				
	1,200,000	—	460	—	1,200,460	—
Undervisningsanstalter för sjöfart	95,250	—	—	—	95,250	—
Nautisk-meteorologiska byrån	9,000	—	—	—	9,000	—
Sgr	1,304,250	—	460	—	1,304,710	—
Summa	5,266,486	2	81,513	98	5,348,000	—

Bil. Litt. C.

Extra ordinarie anslag under riksstatens Femte hufvudtitel.

	Kronor.	ö.
För genomförande under år 1879 af lönereglering för Kongl. flottan	50,000	—
Till artillerimateriel	900,000	—
Till minväsendet	247,000	—
Till spårvägar å flottans varf i Karlskrona	53,000	—
Till d:o å d:o i Stockholm	23,000	—
Till upprättande af optiska telegrafstationer i Stockholms skärgård	20,911	68
Till ersättning för ett från utlandet anskaffadt parti krut	148,088	32
Till anskaffning af ett fartyg för sjökarteverket	40,000	—
Till nybyggnad för skeppsgosseinrättningen i Karlskrona	162,000	—
Till en vetenskaplig expedition till Norra Ishafvet	32,000	—
	Summa	1,676,000